

E-læringskurs for kvinner med genialt fremfall og bekkenbunnsdysfunksjon

Forord

Akershus Universitetssykehus (Ahus) er et av landets største sykehus og behandler tusenvis av kvinner årlig. Blant disse kvinnene er det flere og flere som kommer med symptomer på bekkenbunnslidelser. Bekkensenteret er et tverrfaglig behandlingstilbud lokalisert på Ahus som tar seg av kvinner med denne typen problemstilling. Det vi ser er at mange kvinner har lite kunnskap om sine lidelser og at i mange tilfeller kunne symptomene og problemet blitt tatt tak i før dersom informasjon om tilstanden var tilgjengelig. Å gjøre kunnskap om lidelser som rammer mange kvinner kjent både blant kvinnene selv, men også helsepersonell er viktig. Vi ønsker å takke medarbeidere i prosjektet, brukerrepresentanter, Norske Kvinners Sanitetsforening og alle involverte for at dere bidro til et flott produkt som kan brukes for å rette søkelys på en helt vanlig kvinnelidelse.

Sammendrag

Genialt fremfall er definert som prolaps av fremre vaginalvegg (blære og urinrør), bare vaginalvegg (tarm) og livmorhals eller hele livmoren. Over 50% av alle kvinner har en eller annen form for underlivs prolaps, selv om ikke alle disse har symptomer. Forekomst av symptomatisk fremfall er 3-6% blant kvinner. Videre viser det at 10-25 % av innleggelsene ved gynekologiske avdelinger i Norge er årsak av genialt fremfall og bekkenbunnsdysfunksjoner. Lidelsen er ofte preget av redusert livskvalitet, det kan være smerter og ubehag, skam og stigmatisering. Mange kvinner er ikke klar over at hjelp kan fås og at lidelsen også kan forebygges. Dette prosjektet har derfor potensialet til å nå ut til en stor gruppe kvinner og helsepersonell som behandler disse kvinnene.

Målet med prosjektet var å utvikle og publisere et e-læringskurs rettet mot pasienter og helsepersonell. Prosjektet skal publiseres på Bekkensenterets hjemmesider i tillegg til aktuelle foreninger og foretak. Prosjektet omhandler animasjonsfilmer om genialt fremfall (descensus urogenitalis) og bekkenbunnsdysfunksjoner.

Verdien for både målgruppen og samfunnet generelt er vurdert som stor. Det være seg økonomiske, men også helsemessige fordeler og økt livskvalitet ved at informasjon kan nå ut på et tidlig tidspunkt.

Bakgrunn for prosjektet

Genialt fremfall er definert som prolaps av fremre vaginalvegg (blære og urinrør), bare vaginalvegg (tarm) og livmorhals eller hele livmoren. Over 50% av alle kvinner har en eller annen form for underlivs prolaps, selv om ikke alle disse har symptomer. Forekomst av symptomatisk fremfall er 3-6% blant kvinner. Videre viser det at 10-25 % av innleggelsene ved gynekologiske avdelinger i Norge er årsak av genialt fremfall og bekkenbunnsdysfunksjoner. Lidelsen er ofte preget av redusert livskvalitet, det kan være smerter og ubehag, skam og stigmatisering. Mange kvinner er ikke klar over at hjelp kan fås og at lidelsen også kan forebygges. Dette prosjektet har derfor potensialet til å nå ut til en stor gruppe kvinner og helsepersonell som behandler disse kvinnene.

Tverrfaglig utredning og individuelle behandlingsløp som avveier kirurgiske og konservative behandlingsmåter er viktige for denne pasientgruppen. Bekkensenteret på Ahus behandler mange kvinner med fremfall og bekkenbunnslidelser og gjennom flere år gjennomført mestringskurs for ulike former for bekkenbunnsplager. Tilbakemeldingene på disse kursene har vært gode. E-læringskurs har potensialet til å nå ut til en større gruppe kvinner, samt

helsepersonell og vil være en viktig arena for å kunne både forebygge med tidlig informasjon om mulige tiltak, i tillegg til å være en portal for læring blant helsepersonell.

Målsetting og målgruppe

Målsetting med prosjektet er å utarbeide et nytt e-læringsprogram om genitalt fremfall og bekkenbunnsdysfunksjoner som gjøres tilgjengelig på Bekkensenterets hjemmesider, i spesialisthelsetjenesten og i primærhelsetjenesten. Pasientgruppen er kvinner med genitalt fremfall og bekkenbunnsdysfunksjoner. Forekomst av symptomatisk fremfall er 3-6% blant kvinner. Videre viser det at 10-25 % av innleggelsene ved gynekologiske avdelinger i Norge er årsak av genitalt fremfall og bekkenbunnsdysfunksjoner.

E-læringsfilmen vil være gratis tilgjengelig på Bekkensenterets hjemmesider og blir i tillegg sendt ut til alle pasienter innkalt til Kvinneklubben og kirurgisk divisjon med genitalt fremfall og bekkenbunnsdysfunksjoner. Det forventes at e-læringsprogrammet kan nå ut til 1500-2500 brukere årlig.

Etter gjennomføring av e-læringskurset, har begynt å invitere pasienter, pårørende og helsepersonell til å gi oss tilbakemelding på hjemmesiden (via monkey survey system).

Delmål for pasienter:

- Øke kunnskap hos pasientgruppen
- Brukermedvirkning i utforming av digitalt læringsverktøy
- Informasjon tilgjengelig i helseregionene i Norge
- Gjøre informasjon tilgjengelig på norsk samt andre minoritetsspråk slik som urdu, pashto og polsk

Delmål for helsearbeidere:

- Øke kunnskap om genitalt fremfall og bekkenbunnsdysfunksjoner i primærhelsetjenesten og i spesialisthelsetjenesten

Prosjektgjennomføring og metode.

Prosjektansvarlig og leder for Bekkensenteret var ansvarlig for rekruttering av ressurser og brukere, i tillegg til generell oppfølging av prosjektet. Gjennomføringen av prosjektet inkluderte ressurser fra gynekologi, fysioterapi, gastrokirurgi, sexolog og uroterapeuter, der hver spesialist var ansvarlig for å skrive manus og delta i filmopptak. Jevnlige møter med brukerrepresentant ble gjennomført for å sikre brukervennlighet. E-læringskurset ble gjennomført i samarbeid med et filmselskap og et animasjonsfilmselskap og inneholdt undervisning om anatomi og fysiologi, konservative tiltak, livskvalitet, seksualitet og bekkenbunnstrening.

Etter filminnspilling ble alt materialet gjennomgått før godkjenning og publisering. Resultatet er gratis tilgjengelig på Bekkensenterets hjemmesider i tillegg til pasientforeninger, samarbeidsforeninger, blant helsepersonell, i spesialisthelsetjenesten og i primærhelsetjenesten.

Resultater, vurdering av resultat- og effektmål

E-læringskurset er publiserte på internett vil Bekkensenteret og sendt til:

HSØ og andre HF

HelseNorge.no

Foreninger (f.eks. NOFUS og NKS).

Forbundene (f.eks. NSF, DNL, NSF)

Fastleger i Akershus universitetssykehus opptaksområde og kommuner i HSØ og andre HF.

Kommuner

Nasjonal kompetanse for kvinnehelse og Faggruppen for kvinnehelse

Verdien for både målgruppen og samfunnet generelt er vurdert som stor. Det være seg økonomiske, men også helsemessige fordeler og økt livskvalitet ved at informasjon kan nå ut på et tidlig tidspunkt.

Vurdering av resultater gjøres ved anonyme spørreundersøkelser der brukere av e-læringsprogrammet inviteres til å besvare noen spørsmål. Disse resultatene evalueres fortløpende og inngår i Bekkensenterets årsrapport for 202. E-lærings filmen er også sendt til en lukket facebook gruppe for kvinner med fremfall der vi har bedt om skriftlig tilbakemelding. Tilbakemeldinger fra brukere har vært utelukkende positive og at kurset blir beskrevet som flott visuelt, lettfattelig og kunnskapsrikt. Vi ønsker videre å vurdere effekt av e-læringsfilmen men dette krever innsamling av data over tid, noe vi fortløpende evaluerer gjennom de anonyme spørreundersøkelsene fra brukere.

Kommunikasjonsavdelingen ved Ahus skal sende en årlig rapport til Bekkensenteret om hvor mange bruker har deltatt på e-læringskurs og evaluering av tilfredshet som innhentet via SurveyMonkey kontoen til Ahus. Basert på resultater hvert år, vil Bekkensenteret vurdere nye markedsførings strategier for fremtiden

Oppsummering med konklusjon og videre planer

Målsetting med prosjektet var å utarbeide et nytt e-læringsprogram om genialt fremfall og bekkenbunnsdysfunksjoner som gjøres tilgjengelig på Bekkensenterets hjemmesider, i spesialisthelsetjenesten og i primærhelsetjenesten. Prosjektet har mottatt gode tilbakemeldinger fra brukerforening, brukere og helsepersonell gjennom anonyme spørreundersøkelser som er tatt etter gjennomført e-læring. Kurset blir beskrevet som flott visuelt, lettfattelig og kunnskapsrikt. Videre ønsker vi å undersøke om undervisning i form av e-læring kan være et godt supplement til standard pasientbehandling ved Ahus. I tillegg ønsker vi å undersøke grad av tilfredshet med e-læring over tid. Videre ønsker vi å utvide prosjektet til å gjelde andre pasientgrupper, som smerter, inkontinens og anorekale dysfunksjoner. Vi ønsker også å inkludere informasjon til menn med bekkenbunnsdysfunksjoner. I tillegg ønsker vi å gjøre kursene tilgjengelig på flere språk og vil derfor ha en plan om å oversette kursene til ulike språk.

Mvh,

Catherine Teig